

Adoption & Samfund

Temadag om adoption med fokus på reglerne om godkendelse

- men også andre områder vil blive berørt!

mandag, den 18. september 2006,

Egelund, Dansk

Arbejdsgiverforenings

Konferencecenter, Nødebo

Disposition

1. Præsentation
2. Det nuværende system
3. Adoptanternes og barnets alder
4. Godkendelsesrammer
5. Danske adoptioner
6. Generel informationspligt
7. Eneadoptanter, ”særlige krav”
8. Sagsbehandlers kvalifikationer og myndighedernes viden og rummelighed
9. Post Adoption Service
10. Adopteredes retsstilling - Adoptionslovens §16
11. Formidlingssituationen
12. Ligestilling
13. Spørgsmål

Adoption & Samfund – lidt om os

- **Adoption & Samfund er en landsdækkende forening for adoptanter, adopterede og adoptivfamilier - 3.800 medlemmer.**
- **Stærkt involveret i politisk arbejde, især op til og siden sidste lovrevision.**
- **Opnået forbedringer for adoptanter og adopterede gennem de senere år.**
- **Stærkt netværk af frivillige ulønnede rådgivere.**

Indledende bemærkninger

A&S anskuer bestemt også reglerne om adoption ud fra barnets tarv!

Hvad tænker den almindelige adopterede og adoptant:

- **Der er så mange børn og alle andre kan få børn.**
- **Hvorfor skal det være så svært at tage sig af et barn, der mangler forældre?**
- **Hvorfor skal det være så dyrt at adoptere? Det er gratis for de andre.**
- **Ingen adoptanter ser sig selv som modsætningen til barnets tarv.**
- **Ingen adopterede forstår hvorfor de skal være sidste og dyreste løsning.**
- **Adopterede er efterhånden bekymrede for om de reelt er ligestillede med andre.....**

Det nuværende system

Godkendelsesprocessen for udenlandsk adoption fungerer godt!

- vi lægger stor vægt på objektiviteten og gennemsigtigheden i et faseopdelte forløb
- adoptanterne er efter hidtidige kurser klædt bedre på – men reduktion har givet forringelser

Men processen for dansk adoption skal harmoniseres med den udenlandske – et enstrengt system

- og så er der behov for følgende justeringer:
- 40 års aldersreglen skal justeres
- godkendelsesrammer skal være mere fleksible
- de ”særlige krav” til eneadoptanter – og til alle ved udvidede godkendelser skal specificeres
- opstramning omkring myndighederne

Adoptanternes alder

Vi ønsker ”tillempet” ligestilling med fertilitetsbehandling!

Vi ønsker derfor en aldersgrænse på 43 år, (i praksis 43 år og 364 dage). Dermed er ansøger typisk 45-46 år når barnet hjemtages.

Vi får dermed en ”tillempet” ligestilling med 45 års grænsen for fertilitetsbehandling.

Flere argumenter for at ændre aldersreglerne:

- **Vore nabolande har mere fleksible regler/højere aldersrammer**
- **Udviklingen i levealder dokumenterer behovet**
- **Udviklingen i alder for førstegangsfødende viser også et behov**

Adoptanternes alder - fortsat

Af hensyn til objektivitet og gennemsigthed bør der kun være meget få undtagelser til denne hovedregel – svarende til de nuværende dispensationsmuligheder videreført.

1. ”kun den ene ægtefælles alder overstiger barnets alder med mere end 40 år (fremover 43), mens den anden ægtefælle er noget yngre”.
2. ”hvis der inden rimelig tid efter modtagelsen af et adoptivbarn søges om godkendelse på ny”.
3. ”særlige omstændigheder”.
4. Samt videreførelse af den modsatrettede vejledende bestemmelse:
Ansøgning om adoption af et lille barn i medfør af pkt. 2 bør ikke imødekommes, hvis bare en af parterne på ansøgningstidspunktet er over ca. 45 år.

Godkendelsesrammer

Forslag til ændring af godkendelse:

Mere åbne rammer for alder på barnet, dvs. ”skæve”

aldersrammer:

- **16-28 måneder....**
- **28-40 måneder....**
- **osv**

At få barn i forslag der er ældre end rammen skal ikke automatisk medføre krav om en udvidet godkendelse.

Krav om særlige ressourcer ved større børn, søskende osv. skal være tydeliggjorte.

Adoptanternes alder – sammenligning med Familiestyrelsens forslag 2

- **Adoption & Samfund har foreslået, at aldersgrænsen skal hæves fra 40 år og 364 dage til 43 år og 364 dage.**
- **Familiestyrelsens forslag indebærer at det reelt vil være umuligt for ansøgere - der søger lille barn første gang når de er fyldt 40 – at få 2 børn. Det er en helt uacceptabel forringelse i forhold til reglerne i dag !**

Adoptanternes alder – sammenligning med Familiestyrelsens forslag 2, fortsat

- **Problemet med familiestyrelsens forslag er, at når første barn modtages kan ny ansøgning kun sendes til barn over 4 år – og da det er forbudt at søge om en storebror/storesøster er forslaget ensbetydende med **FORBUD mod 2 børn.****
- **Adoption & Samfunds forslag giver mulighed for 2 små børn til mange, der søger når de er over 40 første gang – men fastholder samtidigt den nuværende max grænse på ca. 45 år når der søges om sidste lille barn – altså den ønskede parallelitet til fertilitetsbehandling.**

Adoptanternes alder

– sammenligning af regler og forslag

Ansøgers alder	Gældende regler	Adoption & Samfunds forslag	Familie-styrelsens forslag 1	Familie-styrelsens Forslag 2
40 år 364 dage	Sidste frist for at søge barn 0-36 mdr			
42 år 364 dage			Sidste frist for at søge barn 0-36 mdr	Sidste frist for at søge barn 0-48 mdr
43 år 0 dage				Herfra kan kun søges barn 48 mdr. eller ældre. Betyder reelt forbud mod søskende.
43 år 364 dage		Sidste frist for at søge barn ned til 0-24 mdr.		
45 år 364 dage	Sidste frist for at få dispensation til at søge barn 0-36 mdr.	Sidste frist for at få dispensation til at søge barn ned til 0-24 mdr.	Sidste frist for at få dispensation til at søge barn 0-36 mdr.	

Danske adoptioner

- **I 2005:**
 - 86 ansøgninger om dansk barn – men kun 7 børn til adoption.**
 - Det er spild af ansøges og det offentlige ressourcer!**
 - Derfor: Enstrengt godkendelsessystem for alle:**
 - **Objektive krav i fase 1 (alder, helbred, straf, bolig, ..)**
 - **Obligatorisk forældreforberedelseskursus i fase 2**
 - **Socialrapport og endelig godkendelse i fase 3**
 - **Tilmelding til formidlende organisation efter fase 2: DanAdopt, AC Børnehjælp eller Adoptionsnævnet.**
 - **Skift af formidlende organisation efter eget ønske.**

Informationspligt

- **Det behandelende system er for stærkt optaget af egne succeskriterier og succesrater til at huske informationspligten om adoption.**
- **Resultat: Alt for ringe informationer om adoption som en ligeværdig mulighed for at få børn.**
- **Derfor er der behov for regler om meget tidligere information om adoption.**
- **Økonomiske tilskud og differentiering heraf kan være adfærdsregulerende.**

Eneadoptanter

Kravene om særlige ressourcer hos eneadoptanter rejser nogle principielle spørgsmål:

- **Hvilken relevans har disse krav?**
 1. **Krav til netværk, at kunne skabe og bruge netværk**
 2. **Krav til personlighedsmæssige egenskaber**
 3. **Uanset disse krav: Eneadoptanters børn kan også have brug for Post Adoption Service**

- **Hvorledes afdækkes disse krav?**
 1. **Er de nuværende undersøgelser og metoder relevante?**
 2. **Har sagsbehandlerne den relevante uddannelse?**
 3. **Findes der dokumentation for at disse særlige kravs opfyldelse giver bedre adoptioner?**

Myndighederne

Den offentlige forvaltning spiller en meget vigtig rolle i godkendelsesprocessen.

Hvilke krav kan stilles til sagsbehandlerens kvalifikationer?

- **Faglige kvalifikationer** : Relevant uddannelse og træning
- **Personlige kvalifikationer**: Særlig fokus på empati og kommunikation, evne til at sætte sig ud over egne normer
- **Efteruddannelse og netværk**

Hvilke krav kan stilles til myndighedernes viden og rummelighed?

- **Erfaring og ekspertise på højest mulige niveau**

Ansørgernes tillid til processen er vigtig. Skriftligheden i godkendelsesprocessen er meget væsentlig. Vi kan ikke acceptere deltagelse af sagsbehandlere i samrådsmøder.

Post Adoption Service

Her er Danmarks sorte plet på adoptionsområdet. Det følger af ”Haagerkonventionen”:

Centralmyndighederne skal, enten direkte eller gennem offentlige myndigheder eller behørigt godkendte institutioner i deres stat, tage alle passende forholdsregler navnlig med henblik på at fremme udviklingen af adoptionsrådgivning og støtte efter adoptionen i deres respektive stater.

Indtil nu er dette blevet fortolket mildt sagt meget ”undvigende” fra den danske stats side.

Forslag til rådgivning og behandling man møder i kommunerne er oftest helt vilkårlige og dækker ikke adoptanter og adopteredes behov.

Der er et stort behov for handling nu!

Post Adoption Service - fortsat

Myndighederne skal spille en styrende og koordinerende rolle.

**Vi har tidligere fremsat forslag om dannelse af vidensnetværk.
Forslaget beskrives uddybende i vedlagte materiale.**

Løsning:

**Afsæt de fornødne ressourcer til at opbygge et vidensnetværk,
og led området fra centralt hold – gerne fra
statsforvaltningerne.**

**Det er meget afgørende at holde et sådant netværk/hjælpende
organ skarpt adskilt fra den godkendende myndighed.**

Adopterendes retsstilling - §16

I Norge og Sverige er adopterede i alle retslige forhold stillet fuldstændigt som om den adopterede var adoptanternes eget barn.

Det var og er fortsat vores opfattelse at adoptionslovens §16 stiller adopterede i Danmark på samme måde – men en landsretsdøm vedrørende særligt børnetilskud siger noget andet. Sagen kommer for Højesteret 12. oktober 2006.

At sagen overhovedet kommer op viser, at adoptionslovens §16 åbenbart ikke er tydelig nok.

Uanset udfaldet i Højesteret mener vi derfor at §16 skal reformuleres.

Adopterades retsstilling i Norge og Sverige

Norge, "LOV 1986-02-28 nr 08: Lov om adopsjon":

§ 13. Ved adopsjonen får adoptivbarnet og dets livsarvinger samme retsstilling som om adoptivbarnet hadde vært adoptivforeldrenes egne fødte barn, om ikke annet følger av § 14 eller annen lov. Samtidig faller rettsforholdet til den opprinnelige slekten bort, om ikke annet følger av særskilt lov.

Sverige, "Förädrabalk (1949:381)":

8 § Vid tillämpning av bestämmelse i lag eller annan författning som tillägger släktskap eller svågerlag rättslig betydelse skall adoptivbarn anses som adoptantens barn och icke som barn till sina biologiska föräldrar. Har make adopterat andre makens barn eller adoptivbarn, skall dock barnet anses som makarnas gemensamma. **Första stycket** gäller ej, om annat är särskilt föreskrivet eller följer av rättsförhållandets natur. Lag (1976:612).

Formidlingssituationen

Formidlingen er under pres. Har vi vanskeligere tider foran os?

- Pga. større pres fra langt flere modtagerlande, også ”økonomisk”
- Er der virkelig færre børn til rådighed i afgiverlandene?

Hvad skal vi gøre?

- Danske myndigheder og organisationer skal støtte den demokratiske og forvaltningsmæssige proces i dels nye, dels allerede kendte afgiverlande.
- Lande, der ikke har et administrativt og juridisk system der matcher det danske myndighedssystem eller internationale standarder, skal have økonomisk og praktisk støtte til opbygningen heraf.
- Det skal ske ved at støtte projekter, der skaber større gennemsigthed i afgiverlandenes administration og håndtering af adoption til andre lande.
- Opsøge nye kontakter!

Ligestilling

Generelt ønsker A&S at der ikke sker forskelsbehandling på grund af adoption, ej heller i forhold til fertilitetsbehandling.

Følgende områder skal ligestilles:

- 1. Økonomi, tilskud**
- 2. Særligt børnetilskud**
- 3. Orlovsrettigheder, ”retskrav”**
- 4. Godkendelseskrav, alder, helbred, økonomi**
- 5. Arbejdsretlig beskyttelse**
 - Halv løn i 3 måneder, jf Funktionslønens §7, stk.2
 - Omvendt bevisbyrde ved opsigelse på grund af adoption

Konklusioner

- **Alder: 43 års grænse samt de nuværende regler om dispensation**
- **Flest mulige skal kunne søge om 2 børn**
- **Modificer rammerne for det barn der søges om**
- **Styrk informationsarbejdet**
- **Ligestil godkendelse til adoption af danske og udenlandske børn**
- **Revurder og præciser de særlige krav til eneadoptanter**
- **Opkvalificer træning og uddannelse af sagsbehandlere**
- **Styrk myndighedernes rummelighed**
- **Prioriter arbejdet med Post Adoption Service**
- **Cementer indholdet i adoptionslovens § 16**
- **Støt afgiverlandes administrative og juridiske processer**
- **Stil krav til de formidlende organisationer om opdyrkning af nye områder**
- **Skab reel ligestilling!**

Spørgsmål?

